

Fylkesmannen i Buskerud

NORTURA SA AVD GOL
Postboks 360 Økern (JE)
0513 Oslo

Drammen, 19.11.2018

Deres ref.:
Henrik Brunnes

Vår ref.(bes oppgitt ved svar):
2018/8067
Saksbehandler:
Nora Charlotte Hein Stamsø

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Nortura SA avd. Gol Kontrollnummer: 2018.016.I.FMBU

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Henrik Brunnes

Fra Fylkesmannen i Buskerud:
Nora Charlotte Hein Stamsø

Andre deltagere fra virksomheten:
Ingrid Hillestad Medhus

*Andre deltagere fra Fylkesmannen i
Buskerud:*
Jasmina Hercegovac
Mabel Katrine Trovum

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Nortura SA avd. Gol (Nortura SA avd. Gol) den 01.11.2018. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Buskerud avdekket 5 avvik og ga ingen anmerkning(er) under inspeksjonen.

Avvik:

- Virksomheten mangler mål for ytre miljø
- Virksomhetens miljørisikovurdering har mangler
- Virksomheten mangler et levende system for avvikshåndtering, og mangler skriftlige rutiner for å forebygge uønskede hendelser
- Virksomheten hadde utslipp av blod til avløp
- Virksomheten har mangler i sitt måleprogram

Anmerkninger:

- Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

19.11.2018	Nora Charlotte Hein Stamsø	Hilde Sundt Skålevåg
dato	kontrollør	fagsjef

Fylkesmannen i Buskerud

Kopi av rapporten sendes til:

- Gol kommune
- Mattilsynet

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: NORTURA SA AVD GOL	
Organisasjonsnr.: 973138677	Eies av: 938752648
Bransjenr. (NACE-kode): 10.110 - Bearbeiding og konservering av kjøtt	

Kontrollert enhet

Navn: Nortura SA avd. Gol	Anleggsnr.: 0617.0006.01
Kommune: Gol	Fylke: Buskerud
Anleggsaktivitet: Næringsmiddelindustri, unntatt fiskeforedling	
Tillatelse gitt: 15.11.2014	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Fylkesmannens aksjon for næringsmiddelindustri.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og renseutstyr
- Avfall
- Utslipp til luft
- Kjemikalier

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Nortura SA avd. Gol plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Nortura SA avd. Gol innen 1. februar 2019 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Gjennomføringen av tiltakene kan bli fulgt opp ved ny kontroll.

Vi ber om at dere sender svarbrevet eller e-post (fmbupost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Buskerud v/Nora Charlotte Hein Stamsø.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 15. oktober 2018. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Nortura SA avd. Gol bli ilagt et gebyr på kr 17 200,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 3 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Buskerud. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Buskerud (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten mangler mål for ytre miljø

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) § 5 *Innholdet i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Krav til dokumentasjon. Første ledd, punkt 4.*

Kommentarer:

Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig for å etterleve krav i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Internkontroll innebærer at virksomheten skal fastsette mål for miljø. Disse målene skal dokumenteres skriftlig.

Virksomheten kunne ikke vise til skriftlig dokumenterte mål for miljø. Virksomhetens tillatelse legger opp til at det kan fastsettes konkrete mål med tanke på miljø, for eksempel minimering av lukt, støy, vannsparing og utslipp til vann.

Avvik 2

Virksomhetens miljørisikovurdering har mangler

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 *Innholdet i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Krav til dokumentasjon. Første ledd, punkt 6.*

Tillatelse etter forurensningsloven til drift av slakteri og foredlingsanlegg for storfe og småfe for Nortura SA avd. Gol (tillatelsen) punkt 2.5.1 *Risikovurdering og forebyggende tiltak.*

Kommentarer:

Internkontroll innebærer å kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Miljørisikovurderingen skal dokumenteres skriftlig.

Virksomheten skal vurdere om aktivitetene som inngår i driften kan medføre fare for forurensning av det ytre miljø, og vurdere resultatene opp mot akseptabel miljørisiko. Risikovurderingen skal være dokumentert og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre forurensning av vann, grunn og luft. Ved endringer i driften skal risikovurderingen oppdateres. Med utgangspunkt i risikovurderingen skal virksomheten om nødvendig iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

Virksomheten har en dokumentert miljørisikovurdering, men denne har mangler med tanke på forhold som er av betydning for ytre miljø. Dette gjelder både forhold som ikke er vurdert og forhold som er vurdert men ikke fulgt opp tilstrekkelig. Virksomheten kunne ikke vise til at det var utarbeidet en skriftlig handlingsplan på bakgrunn av miljørisikovurderingen.

Støy er eksempel på forhold som ikke er vurdert eller som inngår som en del av virksomhetens miljørisikovurdering.

Av forhold som var vurdert, men ikke fulgt opp trekkes frem at det fremgikk av virksomhetens miljørisikovurdering at brudd i utslippstillatelse ville bli registrert ved

målinger, og deretter skulle avviksregistreres. Egenkontrollrapporten fra 2017 viste brudd på rammekravene for produksjonsmengder og utslipp til vann. Disse bruddene på tillatelsen var ikke blitt avviksbehandlet, noe som tyder på at eksisterende sikkerhetsbarrierer i miljørisikovurderingen ikke følges opp.

Videre var brudd på rammekravene i utslippstillatelsen vurdert til sannsynlighet 3 på en skala fra 1 til 5. Med tanke på overskridelsene i 2017 skulle miljørisikovurderingen ha blitt oppdatert slik at brudd på utslippstillatelsen ble vurdert til en høyere sannsynlighet, da denne allerede var inntruffet og ikke lenger bare var en sannsynlighet, men et faktum. Dette tyder på at virksomheten ikke har foretatt tilstrekkelige vurderinger og gjennomgang av miljørisikovurderingen.

Virksomheten hadde også vansker med å skille mellom sannsynlighet og konsekvens i risikovurderingen. For eksempel var utslipp av kjemikalier vurdert til konsekvens 1 av 5 med begrunnelse i at det var usannsynlig at dette vil inntreffe da kjemikaliene stort sett lagres på oppsamlingsbrett. I en miljørisikovurdering er det sentralt å få frem forståelsen av at selv om en uønsket hendelse er lite sannsynlig å inntreffe, kan konsekvensene når dette først skjer være svært alvorlige.

Avvik 3

Virksomheten mangler et levende system for avvikshåndtering, og mangler skriftlige rutiner for å forebygge uønskede hendelser

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 *Innholdet i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Krav til dokumentasjon.* Første ledd, punkt 7.
Tillatelsen punkt 2.5.2 *Avvikshåndtering.*

Kommentarer:

Avvik som er av en viss alvorlighet og/eller som er stadig gjentakende, skal avvikshåndteres i samsvar med bestemmelsene i internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 7. Dette inkluderer undersøkelse av årsakene til at avvikene har skjedd, vurdering og iverksetting av strakstiltak for å rette avvikene og vurdering og iverksetting av tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndteringen skal dokumenteres skriftlig. Interkontroll innebærer at virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Dette skal dokumenteres skriftlig.

Under tilsynet kunne virksomheten ikke vise til nylig registrerte avvik for ytre miljø. De ansatte har ikke direkte tilgang til avviksregistreringssystem, men får notatblokker hvor avvik rapporteres til ledere som så registrerer avvikene. Det er tydelig at nåværende avvikshåndteringssystem for ytre miljø ikke fungerer i praksis, spesielt da brudd på utslippstillatelsen i løpet av 2017 ikke er registrert som avvik. Virksomheten hadde heller ikke definert skriftlig hva som utgjør et avvik på ytre miljø. Avviksbehandlingssystemet til virksomheten er derfor ikke et levende system som har betydning for virksomheten.

Videre manglet virksomheten flere nødvendige skriftlige rutiner for å forebygge uønskede hendelser med tanke på ivaretagelse av det ytre miljø. For eksempel kunne det ikke vises til skriftlige rutiner for tiltak ved overskridelse av utslippskrav, kontroll og

vedlikehold av utstyr (for eksempel renseanlegget ved virksomheten) og avfallshåndtering for farlig avfall. Virksomheten kunne ikke vise til oversikt over hvilke typer farlig avfall som ble generert ved anlegget. Flere forhold som var beskrevet i virksomhetens miljørisikovurdering var det ikke utarbeidet skriftlige rutiner for.

Avvik 4

Virksomheten hadde utslipp av blod til avløp

Avvik fra:

Utslippstillatelsens punkt 3.3 *Utslippsreducerende tiltak, renseanlegg m.m.*, herunder punkt 3.3.4 *Utslipp av blod*.

Kommentarer:

Det er ifølge virksomhetens tillatelse ikke tillatt å slippe ut blod. Blod skal samles opp, og ikke tilføres avløpsnett. Etter stikking skal blod renne av så lenge at etterdrypp ved videre bearbeiding blir minst mulig. Koagulert blodspill må i størst mulig grad samles og ikke spyles i avløp.

Under tilsynet ble det observert utslipp av blod til en avløpskum. Blodet var noe utvannet, men rant kontinuerlig ned i kummen utenfor tarmrenseriet. Kummen drenerer med øvrig avløp fra virksomheten til fells pumpekum før det føres til virksomhetens renseanlegg. Etter rensing føres dette til kommunalt nett. Dersom pumpekummen går i overløp vil blodet gå urensert til kommunalt nett. Kravet i virksomhetens tillatelse er at blodspill skal samles opp og ikke spyles i avløp, eller føres til avløpsnett. Forhold rundt utslipp av blod ble ikke avviksregistrert. Ved spørsmål om blodutslippet opplyste virksomheten at det var umulig å ikke ha et visst utslipp av blod i forbindelse med slakteridrift.

Avvik 5

Virksomheten har mangler i sitt måleprogram

Avvik fra:

Utslippstillatelsen punkt 11 *Utslippskontroll, og rapportering til Fylkesmannen*, herunder punkt 11.1 *Utslippskontroll*.

Kommentarer:

Virksomheten skal ha et måleprogram som inngår i virksomhetens dokumenterte internkontroll. Måleprogrammet skal beskrive både prøvetaking, analyse og/eller beregning, herunder:

- Prøvetakings- og analysemetode
- Valg av måleperioder
- Beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes
- Beregning av usikkerhet i målingene for rapporteringspliktige komponenter

Virksomheten kunne legge frem måleresultater for vann fra tidligere foretatte målinger, men ikke vise til et fullstendig måleprogram i henhold til kravene fastsatt i utslippstillatelsen. Måleprogrammet inneholdt for eksempel ikke beskrivelser eller begrunnelser for valg av prøvetakings- og analysemetode, måleperioder, beregningsmodeller og utslippsfaktorer eller usikkerhetsberegninger.

Selv om det kun er målinger av utslipp til vann det er krav om i utslippstillatelsen, så er det viktig at måleprogrammet er basert på en grundig kartlegging av alle utslipp fra virksomheten. Derfor må vurderinger med tanke på behovet for lukt- og støymålinger inngå i virksomhetens måleprogram, herunder en begrunnelse for hvorfor virksomheten ikke foretar målinger av dette.

7. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

8. Andre forhold

Virksomheten ga uttrykk for at de ikke var tilfreds med dagens tillatelse da det ikke var hensiktsmessig å dele inn produksjonsmengde på den måten som er gjort i rammekravene. Dagens oppdeling gjør det vanskelig å rapportere riktige slakte- og nedskjæringsmengder for virksomheten. Det er virksomheten plikt å sørge for at vilkår i tillatelsen følges og eventuelt søke om endringer hvis det er behov for dette. Egenkontrollrapporteringen for 2017 viste at virksomheten var i brudd med rammekrav gitt i gjeldende tillatelse, og dersom virksomheten forventer at disse bruddene vil vedvare også i 2018 er de ansvarlige for å søke om endring av tillatelsen. Det er virksomheten sitt ansvar at de til enhver tid har en tillatelse som gjenspeiler og er tilpasset den driften som virksomheten har, og at krav som følger av virksomhetens utslippstillatelse overholdes – dette står også tydelig beskrevet i virksomhetens gjeldende tillatelse, jf. pkt. 1 *Rammer*.

Virksomheten var ikke kjent med at slakterier og kjøttarbeidende industrier med en produksjonskapasitet på over 50 tonn skotter/dag nå er omfattet av industriutslippsdirektivet (IED), jf. forurensningsforskriften kap. 36, vedlegg I punkt 6.4. Det er virksomhetens ansvar å oppdatere seg på dette lovverket samt vurdere hvorvidt de omfattes av IED lovverket, og om tillatelsen må søkes endret for å være i henhold til kravene i forurensningsforskriften kap. 36 for IED-virksomheter.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) §§ 3 og 3a
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen

10. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) §§ 3 og 3a)
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Veiviser til regelverk for virksomheter, www.regelhjelp.no

Brosjyrer/infoark utdelt:

- Avfallsdeklarerer.no (M421/2015)
- Forventninger til virksomheters utslippskontroll (TA-2748)
- Gebyr ved kontroll (TA-2608)
- Kontroll med risiko gir gevinst
- Det er bedre å lære av en feil enn å gjenta den
- Miljøkrav for slakterier/kjøttbearbeidende industri (M-1113/2018)